

pa oči so se mu svetile notranjega veselja. To se je večkrat ponavljalo, pa deček je bil stanoviten. Slednjič je bil na skrivnem krščen ter je dobil ime Frančišek. Sedaj prosi Boga, da bi tudi očetu dal milost izpreobrnjenja.

Ali te ne vabijo, ljubi otrok, taki zgledi, da stanovitno izpolnjuješ vse zapovedi in srčno premaguješ skušnjave?

Al. Stroj.

Jesen.

Ali čujete, kako šušti listje, ali vidite, kako vene, rumení in pada na tla mej posušeno, od mraza uničeno travo? Ali veste, zakaj se uriyo v letanju lastavice visoko nad vasjo, se zbirajo v vedno večje trope in trumoma obletavajo cerkev in vaško pokopališče, ali slutite, kako pesen žgolé, kedar sede zvečer druga poleg druge na zvoniku in na slemenu cerkve?

„Jesen! Jesen!“ tako se glasi njih pesem. Starejše pripovedujejo mlajšim o daljnem potu proti jugu, tja čez zeleno, valovito morje, o trudu in nevarnostih, pa tudi o prijetnostih, ki jih čakajo, o svojih tovarišicah, ki so bile odpotovale v kraje, kakor bodo one v kratkem, a se niso več vrnile...

Pravijo jim o bajnih, južnih deželah, o Egiptu, o velikem Nilu in njegovih rodovitnih, toplih bregovih.

Toda kdo jim je povedal, da je jesen tu?

Zvedele so to od drobnih penic. Tem pa je povedalo grmovje, po katerem si iščejo živeža, da je minilo poletje, povedala so jim drevesa, po katerih skačejo, povedal jim je ves gozd.

Zapihali so namreč mrzli jesenski vetrovi, zveneli, orumeneli listi so trčili drug ob drugu in tiho, tiho zapeli: „Jesen! Jesen!“

Vsled sile vetrov so se pripognile veje, se nag-nile k onim sosednega drevesa, se drgnile ob nje in vzdihovale... In gozd je ječal: „Umiram... Konec je mojemu življenju... Prišla je jesen — —.“

Studenček je izgubil svojo pomladansko živahnost, njegovo prijetno, razkošno žuborenje je potihnilo, in mej tem, ko se komaj giblje po svoji strugici, šepeta: „Jesen! Jeseni!“

Pesem listja, ječanje gozda in šepetanje vira so slišale penice in povedale žalostno novico o jeseni lastavicam, ko so se spreletavale nad potokom na robu gozda.

In sedaj cvrčé lastavice in oznanjajo glasno: „Jesen! Jeseni!“

Čujejo jih vsi gozdni prebivalci, čuje jih vsa narava.

A neko jutro odrinejo. Umaknejo se svojim sestricam, ki pridejo za njimi od severa, počivajo na zvoniku, a čez noč izginejo dalje proti jugu.

Na svidenje! Vidimo se v gorkejših krajih... pridemo za vami — —. „Z Bogom!“ jim kličejo v slovó pastarice, škorci, škrjanci, prepelice...

Aj, to je letanja, stekanja, cvrčanja in vpitja, aj, to je življenje v gozdu, kedar se začne svitati, in se skličejo; zbirajo in pripravljajo na pot vsi ti mali zračni potovalci. Vzdignejo se vsak za-se, prepelice, škrjančki, škorčki in pastaričice. Četa za četo potuje po širni zračni cesti proti jugu. Vedno hitreje in hitreje, vedno z večjo naglico se pomika vrsta za vrsto k svojemu cilju, kakor da se bojé, da so zamudile pravi čas, da so se zakasnele, da jih zaloti zima, burja in sneg.

Kakor so prišli, tako odrinejo divji golobi in grlice tiho in mirno brez vsacega šuma. Naši bukovi, smrekovi in kostanjevi gozdi so se jim priljubili; v njih košatih sencah so bili srečni. Težko, težko se ločijo, ločitev od naših tihih gajev jih boli. O boli pa, ki jo v resnici občutimo, ne govorimo radi, ker ne moremo. Zato tudi grlice in divji golobi tako tiho odpotujejo. Nikdo izmej vseh gozdnih prebivalcev jih ni videl odhajati, nikdo nam ne more povedati časa njihovega odhoda. Čez dan še le opazijo, da jih ni — —.

„Smo pa ošabne me grlice! Brez slovesa odrinejo, dasi smo bile mej letom dobre prijateljice. Skakala sem po hrastih in smrekah, kjer so imele svoja gnezda,

gledala sem jih, kako so se radovale, kako so valile in gojile svoje mladiče, včasih sem jih celo zastrašila, če mi je zdrknil z vrha smreke storž in je klestil po vejah navzdol, ej . . . ej, takrat so nagnile svoje glavice in pogledale plaho, kaj ropoče, in odfrfotale. Sedaj pa brez slovesa! Glej jih no, glej, kako so ponosne . . .“

Opazivša odhod grlic modruje tako lahkonoža veverica v svojem, z mehkim mahom nastljanem duplju, v katerem se je namenila prezimiti, in pokuka tu in tam iz njega, če je izginila gosta, nezdrava megla, ki se že celo jesen vlači nad zemljo vsako jutro in se še le proti poldnevu umakne solncu, a na večer zopet ogrne v svoj sivi, mokri plašč vso dolino, in se je prikralo v gozd božje solnce, kajti zrak je čedalje hladnejši, ostrejši.

To brezskrbno, živahno živalico je popustila prejšnja razposajenost in lahkomišljenost. Več ne skače z veje na vejo, se ne ziblje v vršičkih najvišjih dreves in ne vganja svojih burk.

Tudi nji je povedal gozd, da je prišel čas njegove smrti. Zatorej hiti veverica na delo, kakor hitro se priigrajo skozi meglo prvi žarki medlega, jesenskega solnca do njenega duplja, in znaša vanj želod in žir, leščnike in drugo hrano za zimo.

Po stezi čez polje koraka proti gozdu samotnen hrošč. Ves njegov rod je že umrl. Le on jedini gleda žalosten in otožen po polju, kjer je pred nedavnim časom v visoki travi veselo prepeval njegov sorodnik criček, po nekdanjih cvetočih travnikih in livadah, kjer so frfotali pred kratkim od cvetke do cvetke pisani metulji in letali drugi njegovi tovariši. Ves pobit mrmra poluglasno sam pri sebi, pokimujoč z dolgimi tipalicami:

„Vse pusto, vse prazno! Cvetlice so se osule. Tam, kjer so nekdanj duhtele in razveseljevale oko s svojimi bojami, mole kvišku le gola stebelca. Pa kaj hočemo! Jesen! Jesen!“

„Jesen! Jesen!“ mu pritrjuje poljska miška, ki je ravnokar smuknila iz svoje luknjice in čula zadnje hroščeve besede. „Vse uničeno! Nikjer ni jednega klaska, da bi prigriznila. Same gole njive in pusta strnišča . .

Moram pač pogledati, kako se godi moji sorodnici hišni miški. Gotovo dobro! Saj so žitnice polne.“

Malo je sicer godrnjala hišna miška, ko je prišla k nji poljska, ji tožila o slabem življenju na polju in jo prosila kot sorodnico, naj jo obdrži čez zimo pri sebi; polagoma se je pa sprijaznila z njo, in uredili sta si življenje tako, da se nista dolgočasili v dolgih zimskih nočeh. Tekali sta po predalih, polnih rži, pšenice in prosa in polnili svoje želodčke. Le če je posetil žitnice veliki, sivi, hišni maček, sta se morali mirno zadržati.

Zadnji lete na jug žrjavi in divje race ter opominjajo v zračnih višavah s svojim glasnim vpitjem: „Za nami, kdor misli odriniti, da ne bode prepozno. Za nami . . . za nami!“

„Me ne, me ne!“ vpije jata vran in maha s svojimi velikimi letali nad poljem.

„Mi pa, mi pa“, čivkajo vrabci v grmičevju kraj vasi.

„I me . . . i me!“ se oglašajo senice

Želja potovati na jug se je polastila tudi vrabcev in senic, ko so videli veselo gibanje drugih ptic, ki so hitele vedno bolj in bolj na jug. V svoji domišljiji so si naslikali vse prijetnosti življenja v toplejših krajih, predstavili so si celo pot in veliko začudenje pravih selivcev, ko bodo nenadno zagledali v palmovi deželi tudi nje.

Zberó se torej in odpravijo na pot. Tod ti lahkoživčki ne umejo potovanja. V večjih ali manjših jatah leté od grma do grma, od drevesa do drevesa, povsod se malo pomudé in poigrajo, mej tem pa odidejo drugi ptiči že zdavnej na jug. In ker sami ne znajo poti, se vrnejo k nam in prezimé pri nas.

„Sicer bode malo trda“, si mislijo, „živeža ne bode dosti; burja bode brila in padal bode sneg, a za jesenjo in zimo pride pomlad, življenje za smrtjo.“

J. M.

